

Præsidentens tale 2006

Deres Majestæt, Deres Kongelige Højhed, mine damer og herrer.

Siden vi sidst var samlede ved denne årligt tilbagevendende - og for Akademiet meget festlige lejlighed - har Raadet arbejdet på at indfri de mål vi satte os i Sigtelinierne sidste år, og at påbegynde det omstændelige arbejde at modernisere Akademiet og Akademiraadet.

I efteråret 2005 var Akademiraadet vært for konferencen "*Hvordan står det til med den kunstneriske frihed*".

Oprettelsen af Kunstrådet var en markant udvidelse af det kunststøttesystem, der i sin tid tog sin begyndelse med etableringen af Statens Kunstfond.

I kunstmiljøet opstod megen forvirring og kritik i kølvandet på oprettelsen af Kunstrådet.

Akademiraadet ønskede derfor at se nærmere på ordningen.

Vi stillede spørgsmål ved om ordningen udelukkende var fordelagtig for kunstlivet ?

Giver den mere frihed til den enkelte kunstner, eller bliver vi spundet ind i et bureaukratisk net, der hindrer kreative udfoldelser ?

Hvordan har armslængdeprincippet det under de nye betingelser ?

Styrker ordningen den lokale og globale formidling af kunst ?

Og er der krav og ønsker til Kunstrådet, som vi kan stille og forvente bliver taget op ?

Efterfølgende må vi konkludere, at kritikken af Kunstrådet var nærmest ikke eksisterende på konferencen, og at de muligheder Billedkunstloven og oprettelsen af Kunstrådet indtil nu har givet og stadig giver, er en kolossal saltvandsindsprøjtning til dansk kunst.

Mit kendskab til dansk kunstliv viser mig, at de unge har fået nye muligheder for at producere, udstille og formidle deres kunst i ud- og hjemland. Også vi, der er etablerede kunstnere, har glæde af ordningen.

Den 10. februar 2006 afholdt Akademiraadet sin anden konference, der fik overskriften *"Hvordan fremmer vi arkitekturen som kunstart ?"*

I Raadet spurgte vi os selv, om arkitektur stadig kan kaldes en kunstart, når man ser på de vilkår arkitekturproduktionen bydes, hvor fagets udvikling i stigende grad tegnes af markedsmekanismerne.

Konferencens oplægsholdere tegnede på overskuelig vis feltet op.

Deltagerne kom fra et bredt udsnit af arkitekturens område.

Raadet var tilfreds med konferencens forløb i den forstand, at indlæggene sammenlagt var med til at vise problematikken i det spænd, der er mellem på den ene side arkitekturen som en del af byggebranchen - der alene opererer på markedets vilkår - overfor på den anden side arkitekturen, der som kunstart tillige stræber efter at udfolde sig udover det rent formålsbestemte.

Arkitekternes faggruppeformand Kristine Jensen indledte konferencen med følgende ord: "Den danske arkitekturtradition er opbygget som en kunstnerisk tradition, og er ikke som i mange andre lande en teknisk funderet uddannelse. Det er et væsentligt kriterium og den direkte årsag

til, at arkitektuddannelsen lå på Kunstakademiet -- og siden altid har ligget under Kulturministeriet. En kunstnerisk baseret arkitekturtradition er ikke, som den tekniske, funderet på videnskab og værdifrihed. Den er fyldt med kunstnerisk alogik, beskidt og samfundsmæssigt værdiladet. Eller som det hedder i dag: Åben og demokratisk. Vi tror, man skal være meget varsom med at afmontere et fags kunstneriske tradition og ambition. Det er næppe kreativiteten og den kunstneriske ambition, der hindrer et professionelt standpunkt." citat slut.

Det er Raadets ønske at fastholde dette udgangspunkt for den videre debat.

Efterfølgende er vi nu i dialog med kulturministeriets embedsværk, hvor vi forsøger at komme med bidrag til det forslag til arkitekturpolitik, som Kulturministeren har varslet kommer til sommer. Den venter vi på med spænding.

Akademiraadet vil gerne være med til at påvirke en udvikling inden for arkitekturen, der er langsigtet, og som dels fremmer det gode bygværk af høj kunstnerisk kvalitet, dels støtter formidlingen af arkitektur. Sammen med støtten af unge talenter gennem åbne konkurrencer, udstillingsmuligheder og produktionsstøtte til udstillinger udgør det vores fokuspunkter. Ifølge byggebranchens repræsentant på konferencen, Lars Odd Blaaberg fra NCC, skal der fremover på verdensplan bygges 1 million boliger om ugen, så der må være gode muligheder for at skubbe god dansk kvalitetsbyggeri ind hist og her.

Akademiraadets konferencer er rettet mod arkitekter og billedkunstnere generelt, samt politikere og ministeriets embedsmænd, men de er også i høj grad rettet mod Kunstnersamfundets medlemmer.

Der er det specielle ved Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster - sammenlignet med for eksempel det Franske Akademi og det engelske "Royal Academy" - at vores Akademis medlemmer vælges for 6 år ad gangen af Kunstnersamfundet.

De bliver ikke valgt ind i en lukket kreds - af selv samme kreds' ærefulde medlemmer - der i øvrigt sidder på livstid.

Kunstnersamfundets medlemmer, som er Akademiets valgforsamling, optages på grundlag af Juryens anerkendelse. Juryen er et selvstændigt organ i Akademiet, hvortil kunstnersamfundet vælger 2/5 og Akademiraadet udpeger 3/5 af medlemmerne.

På trods af dette positive faktum har Akademiet, siden denne demokratiske ordning indførtes, udviklet sig som en organisation, udstyret med et meget, meget stort hoved, der næsten har glemt sin krop. Med andre ord: Dialogen mellem Kunstnersamfundet og Akademiraadet er knapt eksisterende.

Raadet vil gerne ændre på denne historisk betingede måde at opfatte sin egen struktur på. Konferencerne, som man i øvrigt kan down-load og høre på vores hjemmeside, er et første forsøg på at række hånden frem mod Kunstnersamfundet, så debatten kan blive bredere.

Udviklingen af vores demokratiske velfærdssamfund har vist os, at det lønner sig at have et bredt fundament at stå på. At mange stemmer - fra forskellige samfundslag og dele af landet, og fra alle parter på arbejdsmarkedet i dynamisk og fri debat og forhandling - skaber et solidt grundlag for gode løsninger. Det er på tide, at denne erfaring fra de sidste 50 års samfundsudvikling også implementeres i organisationen af Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster.

Derfor var et vigtigt emne på sidste møde i Akademiet også visioner for, hvordan Kunstnersamfundet bliver et større aktiv for arbejdet i Akademiraadet, og hvordan dialogen med Kunstnersamfundet udbygges. Raadet har besluttet sig for i den nærmeste fremtid at få opdateret mail-adresserne fra Kunstnersamfundets medlemmer, så vi fremover kan sende vores medlemmer månedlige nyhedsbreve, der også kan henvise til arrangementer på vores hjemmeside.

Desuden arbejder vi på at oprette et chat room i forbindelse med hjemmesiden, så medlemmerne kan debattere emner, der brænder på for billedkunstnere og arkitekter, hver for sig eller i fællesskab. Her kan man også forestille sig, at emner som Raadet eller formanden ønsker at få flere synspunkter på, lægges ud til diskussion eller gode råd.

Internettet åbner, som vi alle ved, for muligheder vi ikke i vores vildeste fantasi kunne forstille os førhen. For eksempel vil det gøre det betydeligt lettere for Raadsmedlemmer, der bor i andre dele af landet, at deltage i beslutningerne på daglig basis, når det på et tidspunkt inden alt for længe bliver muligt for os at holde video møder online.

Til dette formål blandt andet har Raadet indkøbt den første computer til Præsidentens bord nogensinde i Akademiet historie.

Kunstnersamfundet består af godt 1300 medlemmer, heraf er ca. 500 Arkitekter, 250 Billedhuggere og 600 Malere.

Juryen har i dette år optaget 9 arkitekter, 6 billedhuggere og 7 malere som medlemmer i Kunstnersamfundet.

Juryens anerkendelse sker på baggrund af en vurdering af kvaliteten i en kandidats kunstneriske virksomhed og kvalifikationer. Juryen skal tilstræbe, at alle kvalificerede kunstnere anerkendes til optagelse.

Akademiraadet har ingen indflydelse på Juryens valg af medlemmer. Det er dog tilladt at holde møder med hinanden.

Forretningsudvalget og Juryen blev på sidste møde enige om at øge opmærksomheden omkring geografi, køn og alder, når der optages nye medlemmer. Det er for eksempel et skæmmende faktum at kvinderne i Arkitektsektionen kun udgør 18% af det samlede antal arkitekter.

Det er indlysende, at det, der kvalificerede en arkitekt eller kunstner til optagelse i Akademiet i 1754, var grundlæggende anderledes, end det, der kvalificerer et medlem i dag.

Kunstnerisk kvalitet kan med størst sikkerhed bestemmes for fortidens kunst. Ikke desto mindre er det en del af kunstens væsen, hele tiden at indgå i en konkurrerende sammenhæng med andre kunstværker i samtiden om at indtage en førende plads. Definitioner af, hvad der har kunstnerisk kvalitet, opstår i en strid mellem det, samtidens museer, gallerier, kunstkritikere og publikum udpeger, og kunstnernes kampe om,

hvilket kunstsyn der tillægges relevans og gennemslagskraft. Det er en uophørlig proces, hvor den der er taber, i dag kan blive den, der er vinder i morgen. Derfor er Juryens virksomhed også et meget ansvarsfuldt og krævende stykke arbejde, der hele tiden står til debat både i og uden for udvalget.

Akademiraadet nedsatte i sommeren 2005 en arbejdsgruppe, der skulle undersøge de nye perspektiver for det åbne land set i lyset af kommunesammenlægningen og ændringer i planlovsystemet. Det danske landskab står allerede nu og i de kommende ti-tyve år over for afgørende forandringer. Økonomi og dyrkningsmetoder ændres, byområderne vokser langs trafiklinierne, og i forbindelse med kommunalreformen forsvinder de amtslige regionplaner som styringsinstrument.

Arbejdsgruppen har i februar i år afsluttet sit arbejde med anbefalinger af øget landskabsarkitektonisk opmærksomhed, og foreslår et mere komplekst syn på det regulerede forhold mellem landzone og byzone. Akademiraadet vil nu diskutere det forelagte responsum, og siden offentliggøre en samlet udmelding.

På baggrund af henvendelser fra arkitektkolleger udefra har Raadet rettet sin opmærksomhed mod forvaltningen af bygningsarven.

Rådet har i den forbindelse samarbejdet med Bygningskulturelt Råd om konferencen i oktober 2005 "By og bygning - bevaring i fremtiden", og siden rådført sig med arkitekter, der i deres praksis har med fredede og

bevaringsværdige bygninger at gøre. Der synes - også set i lyset af den stedfundne kommunalreform, der i sig selv medfører ændringer af betydning for bevaringsindsatsen - at være behov for en revision af lovgivning og praksis indenfor det komplekse område.

Afgørende for Akademiraadet er det, at arbejdet med at sikre bygningsarven forestås af arkitektfaglige kræfter.

Raadet har ikke afsluttet sin research og sine overvejelser og er ikke nået en samlet opfattelse af sagen.

Akademiraadets Udvalg for Kirkekunst udtaler sig til Stiftsøvrighederne om konkrete forslag til udsmykninger i kirker.

Udvalget har i det forløbne år med tilfredshed konstateret, at den mulighed der - gennem en bevilling fra Kirkeministeriet - findes for at deltage i møder i landets kirker, og her med menighedsråd drøfte planer om nye udsmykninger og anbefale kunstnere dertil - nu benyttes af menighedsrådene i højere og højere grad.

I det nye Akademiraad, der er konstitueret fra i morgen, ser vi frem til at planlægge en tredje konference, der skal se på de muligheder, globaliseringen giver for billedkunsten og arkitekturen.

På denne måde - - og også på en lang række andre områder, som ikke er nævnt her, men som man vil kunne læse om på vores hjemmeside - - forsøger Akademiraadet både at kigge ind i sig selv for at blive bedre til at udføre de opgaver, der stilles, og at se ud på samtidens æstetiske

udfordringer i det omgivende landskabelige, arkitektoniske og kunstneriske rum, så Akademiet kan virke optimalt til kunstens fremme og som Statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål.

Tak for opmærksomheden.

Præsidentens afsluttende bemærkninger

Tak til Mikkel Bogh for den tankevækkende festforelæsning

De 20 ordinære medlemmer i hver af Akademiets tre sektioner har netop valgt medlemmer til Akademiraadet for de kommende 2 år, og jeg vil her takke de afgående raadsmedlemmer for deres indsats i Akademiraadet. De medlemmer, der fratræder i morgen, er maleren *Berta Moltke*, som dog fortsætter som suppleant - samt arkitekten *Karen Zahle*, som vi sender en særlig tak til for det store arbejde hun gennem de sidste 13 år - hvoraf flere som præsident - har lagt i Raadet. Vi vil savne dig Karen, men vi håber at kunne benytte din store indsigt og arbejdskraft også fremover.

Billedhuggeren *Sophia Kalkau* trådte ud af Raadet allerede i november sidste år, og hun blev afløst af *Eva Koch* - og også Sophia Kalkau skal have stor tak for sin indsat i Raadet.

Velkommen de nye raadsmedlemmer fra i morgen. Det er arkitekten *Mikkel Beedholm* og maleren *Malene Landgreen*.

Akademiraadet indtager den særstilling inden for en statsinstitution i dette land, at det kun er Kunstnersamfundet som valgforsamling - og ingen politisk myndighed - der afgør sammensætningen af Akademiet og af Akademiraadet.

Akademi, Raad, Jury m.v. indtager *også* den særstilling, at medlemmerne - bortset fra præsidenten, der modtager et beskedent vederlag - stiller deres arbejdskraft gratis til rådighed for det offentlige.

Til alle disse medlemmer vil jeg også sige tak. Tak fordi I føler jer forpligtet til at lægge kræfterne i det arbejde, Akademiet udfører for at gøre vore omgivelser smukkere og bedre at leve i.

Og tak til alle, der har afset tid til at komme til stede i aften.

Men en ganske særlig tak vil jeg tillade jeg mig at bringe Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen for den interesse, der er udvist for Akademiet gennem mange år.

Velkommen i Østfløjen.